

พระราชนิเวศน์

พระราชที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐)

จำพรรษาที่

วัดเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

“พระคุณของท่านเจ้าคุณอธิบดีคุณธรรมนี้

เลิศล้ำภายในใจของหลวงพ่อเสมอ เพราะท่านเป็นพระองค์แรกที่พาให้รู้จักทางธรรม
ซึ่งเป็นทางที่ส่องประจับและเป็นทางเดินของจิตเพื่อพิชิตกิเลสจริง ๆ”

วัดเขาสวนกวาง

- โดยเฉพาะการป่ามีมากจริง ๆ ผู้คนจึงนิยมเรียกว่าเขาสวนกวาง •

หลวงพ่ออยู่วัดเขาสวนกวาง ๑ พรรษา สมัยก่อนวัดนี้เป็นคงช้างดงเลือ เนื่องด้วยตั้งแต่เดิมเป็นป่าดงดิบจริง ๆ ท่านเจ้าคุณอธิบดีคุณธรรม ท่านเล่าให้หลวงพ่อฟังว่า ท่านเดินธุดงค์ผ่านมาในเขตทางจังหวัดขอนแก่น มาจนถึงเขาสวนกวางเห็นว่าเป็นสถานที่ลับป่าไม้แทรกหุบเขา ที่มีแม่น้ำสายหนึ่งไหลผ่านไป ทางเดินธุดงค์ผ่านมาในเขตทางจังหวัดขอนแก่น มาก่อนถึงทางพันทุกข์ สถานที่กู่รื่นร่มเย็นดีเหมาะสมสำหรับพระนักปฏิบัติ ลงบสังข์ เปปะลี่ภายเปลี่ยวจิต อีกทั้งยังมีลักษณะน่านักการ ช่วยลงเสริมจิตใจนักภានาได้เป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะเป็นผู้มุ่งหวังต่อความหลุดพ้นแล้ว ลักษณะป่า เช่น ความน่ากลัวและธรรมชาตินั้นก็ช่วยผลักดันจิตใจนักภานาให้ลงบได้อย่างลึกลับ

ป่าและน้ำเป็นเขตเทือกเขาภูพาน เป็นป่าที่พระธุดงค์กรรมฐานชอบเดินเที่ยววิ่ง และเป็นภูเขาที่ทำให้พระธรรมดา ๆ เป็นพระอริยเจ้ามากต่อมาแล้ว เช่นเดือนี้ที่ตอดแนว界จากทางอำเภอภูเขากุมภราปี อุดรธานี ที่วัดเขาสวนกวางนี้เดิมเป็นที่อยู่ของลัตว์ป่า มีลักษณะป่าชุมชนมาก มีน้ำตกและน้ำตกต่างๆ จำนวนมาก ที่ต้องเดินทางเดินป่ามายังวัดฯ จึงได้ตั้งชื่อว่า “วัดเขาสวนกวาง” ตามที่ชาวบ้านเรียก

สมัยก่อนนี้ สมัยหลวงพ่อไปอยู่กับท่านเจ้าคุณอธิบดีคุณธรรม ไม่ค่อยมีผู้คน บ้านเรือนก็มีห่าง ๆ กัน บ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็มีไม่มากอย่างเช่นทุกวันนี้ เดินบินทบทาดีตามเส้นทาง ๒-๓ กิโลเมตร สถานที่ที่วัดเหมาะสมดี มีลักษณะน้ำไหลผ่านตลอดปี มีเงื่อมหิน มีถ้ำให้นั่งภานาได้สะดวกสบาย ธรรมชาติที่นี่สวยงามมาก

ท่านเจ้าคุณอธิบดีคุณธรรมมีบุญคุณต่อหลวงพ่อมา “ไม่มีท่านก็ไม่มีเราในวันนี้” เริ่มต้นมาจากการท่านท่านแนะนำลั่งสอนให้หุบายนำร่องทางบุญคุณของท่านเราจำไม่ลืม แม้ตอนที่ท่านลีกปี ๒๕๐๘ นั้นก็ไปดูแลท่านตลอดกล่าวท่านจะลำบาก เวลาท่านป่วยก็นำท่านมารักษา จำนวนมากด้วยที่วัดป่าสาลวันจนกระทั้งตาย พิธีศพก็จัดให้เรียบร้อยอย่างดีทุกอย่าง คำสอนของท่านเรายังจำได้ไม่ลืมทั้งตอนที่ออกธุดงค์กับท่าน ทั้งตอนที่มาอยู่กับท่านที่วัดเขาสวนกวาง จิตนิลัยท่านไปในทางทิพย อำนาจ ท่านติดฤทธิ์เดช ติดนิมิต เอา nimitta เป็นเรื่องจริง จิตท่านแปลงสามารถรับรู้อะไร ๆ ที่คนอื่นไม่รู้ และท่านก็ชอบเล่าเรื่องอดีตชาติ เรื่องเทวบุตร เทวดา เรื่องรู้วาระจิตท่านรู้จริง ๆ อันนี้มันไม่ใช่ความบริสุทธิ์มันก็สามารถเลื่อมได้ เพราะมันเป็นส่วนเกินอันหนึ่งในการภานาเท่านั้น พอท่านไปแล้วเจอกับมันมาก ๆ ก็ทำให้หลงได้เหมือนกัน เมื่อตนกับสมารถ สามารถใช่ความบริสุทธิ์ สามารถมันก์สามารถเลื่อมได้แต่ลีกเหล่านี้เป็นทางเดินไปเพื่อความหลุดพ้น โครงการเดินไปปกติทั้งผ่านทางนี้ แต่จะติดจะหลงหรือไม่ท่านนั้นถ้าผู้มีวิจัยธรรมโครงการรู้ว่ามีพิจารณาไม่ต้องรอบด้าน มีปัญญารอบด้านก็จะไม่ติดลีกเหล่านี้

เจ้าคุณอธิการบดี

เจ้าคุณอธิการบดี (เส็ง ปุลิส)

พระมหาธรรม

- สามารถเลี้ยงทั้งศีล เลี้ยงทั้งสามาธิ เลี้ยงทั้งปัญญา •

ท่านเจ้าคุณอธิการบดีทรงอนอยู่กับท่าน ท่านสอนให้เจริญพระมหาธรรม ๔ การภาวนा ศีล สามาธิ ปัญญา อันเป็นทางวิมุตติหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งปวงได้นั้น เราต้องเจริญพระมหาธรรม ๔ ประการด้วย เลี้ยงก่อน

พระมหาธรรมนี้ เป็นกรรมฐานที่สำคัญ สามารถเลี้ยงทั้งศีล เลี้ยงทั้งสามาธิ เลี้ยงทั้งปัญญา อบรมสัจจะ ภารมณ์จิตกิลปาย มีความเยือกเย็น เราจะเห็นได้ด้วยตนเองว่า เมตตามารถ กรุณา ความสงสาร สองอย่างนี้ ก็สามารถจะคุ้มคีลให้เกิดความบริบูรณ์ทุกอริยาบถ เพราะคีลทุกข้อทุกคำ จะทรงอยู่ได้ต้องอาศัยเมตตาและกรุณาทั้งสองอย่าง

เมตตา แปลว่า ความรัก กรุณา แปลว่า ความสงสาร ถ้าเรามีความรัก มีความสงสาร เรา ก็จะไปทำลายชีวิตคนและลัตวไม่ได้ ลักษณะของเขาก็ไม่ได้ จะยื้อแย่งความรักจากคนอื่นก็ไม่ได้ พุดโดยทั่วไป ลักษณะของเขาก็ไม่ได้ สุราวดองอันเป็นของมีนมาเรากล่าวจะเมิดไม่ได้ เมื่อทุกอย่างพร้อมมูล เรา ก็จะไม่สามารถกระทำการชั่วโดยขาดสติล้มปชัญญา นี้เป็นคำลั้งสอนของพระพุทธเจ้าในตอนหนึ่ง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ที่นี่เรายังต้องมีหลักในการที่จะทรงอารมณ์ในสมารธ คือ มุทิตา ความอ่อนโยน มุทิตานี้จะตัดความอิจฉาริษยาออกจากจิตใจ พloyยินดีในเมื่อบุคคลอื่นได้ดีแล้ว ถ้าหากปฏิบัติภารนา ยังมีอารมณ์อิจฉาริษยาอยู่ ก็อย่ามาคุยกว่าเป็นนักปฏิบัติ เพราะอารมณ์ริษยาเป็นอารมณ์ที่ร้ายแรงมาก เช่นเห็นคนอื่นได้ดี ใจอยู่ไม่เป็นสุข ทนไม่ได้ เกรงเข้าจะดีเกินหน้าตาตัวไป ดังนั้นพระศาสดาเจ้าทรงสอนว่า ถ้าบุคคลใดมีมุทิตา ตัดอิจฉาริษยาออกไป ให้มันพ้นออกไปจากจิตใจ ความเร่าร้อนมันก็ไม่มี พloyยินดีกับผู้ที่ได้ดีเข้าต้องอาศัยบุญวาลนาการมีของเขามาเป็นสำคัญ อารมณ์มุทิตาจิตนี้สามารถสร้างความดีให้เกิดขึ้นให้เรา มีความสุข

อุเบกษา คือ ความวางแผน เรายต่ออารมณ์เฉพาะที่เข้ามายุ่งอยู่กับจิต อันที่เนื่องกับอารมณ์ที่ต้องการ อย่างเรากำหนดรู้ว่ามี กำหนดลมหายใจเข้า-ออก จิตมันหยุดอยู่เฉพาะลมหายใจเข้า-ออก เพียงอย่างเดียว ไม่แสส่ายไปยุ่งเหยิงกับอารมณ์ภายนอกทั้งหมด คือไม่ไปสนใจกับรูป เสียง แสงสีต่าง ๆ อย่างใดทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่า ผลของอุเบกษา คือ ความวางแผนในด้านสมถภารนา มีอารมณ์ทรงจิตให้อยู่ทรงตัว มีอารมณ์จิตเป็นสามาน นักนิยมปฏิบัติภารนา ต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ในเรื่องอุเบกษา มิใช่ว่า คำอุเบกษานี้ ปล่อยอุเบกษาไปเรื่อย จะเป็นจะตายไม่สนใจ อย่างบุคคลที่มีบุตรหลานมากคนด้วยกัน ถ้าเราปล่อยเฉย นั่งเคร่งอย่างไรปัญญา ลูกหลานเราเป็นเด็กชนดื้อ ส่อความชั่วอกมาให้เห็น แต่เราเชื่อความอุเบกษาเลย ปล่อยเฉยไม่ตักเตือนว่าก่อภัย พยายามกดทับอุเบกษาอยู่ แต่ภัยในจิตใจเที่ยววิ่งพล่าน เช่นนี้เข้ายังไม่เรียกอุเบกษา

มโนมยิทธิ

• มโนมยิทธิได้จากเจ้าคุณอริยฯ •

มโนมยิทธิได้จากเจ้าคุณอริยฯ...ท่านก็เคยให้พวกราบั้งไปดูนรก ดูสววรค์เหมือนกัน แต่ว่ามันเป็นไปไม่ได..ใช้ภารนา

การภารนาหรือนั่งสมาธิไปดูนรกไปดูสววรค์นั้น ตามตำรับของไสยศาสตร์มันมีแบบมีแผนให้ศึกษา ก็ซึ่งมีหลักฐานปรากฏอยู่ในหนังสือ “กรรมฐานสิบสองยุค” ของเจ้าคุณพระเทพญาณวิคิชธรรม (ไจยโอลิโธ) รวมไว้ที่วัดบรมนิวาส (กรุงเทพฯ) มันมีคتابบทหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าคتابพระเจ้าเปิดโลก คتابพระเจ้าเปิดโลกนี้ ตอนที่ ๒ หลวงพ่อจำได้ว่า ข้อความว่า พุทธะ ทิปุกิโร โลกทิปี วิโลธยิ ธรรมโน ทิปุกิโร โลกทิปี วิโลธยิ สงโไข ทิปุกิโร โลกทิปี วิโลธยิ เมื่อว่าค่านานี้จบแล้ว ก็อธิษฐานในจิตในใจว่า พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสังฆเจ้า เป็นดวงประทีปส่องโลก ขอโปรดส่องทางนรกทางสววรค์ให้ข้าพเจ้าเห็นจริงแจ่มแจ้งในกาลบัดนี้ด้วยเด็ด พօเร็วแล้วผู้บุริกรรมภารนา ถ้าจะไปดูนรก ก็นึกในใจว่า “นรก ๆ ๆ ๆ” ถ้าจะไปสววรค์ ก็ “สววรค์ ๆ ๆ ๆ”

ที่นี่พอยิ่งมันลงบเป็นอุปจารสมาธิ ก็เดล่าวางขึ้น ผู้ภารนาจะมีอาการลื้นเหมือนกับผิลิง พօเร็วแล้ว สภาพจิตของผู้นั้นจะแสดงอาการไปดูนรกไปดูสววรค์ตามที่ต้องการ ตามแบบแผนตำรับตำราที่กล่าวไว้ที่จำได้ อันนี้ได้เคยทดลองพิจารณาดูแล้ว เมื่อครก็ตามได้มานั่งภารนาตามคتابที่กล่าวมานี้ ไปเห็นนรกเห็น

บุญเรือง

สรรค์ได้แล้วสามารถที่จะเชิญวิญญาณต่าง ๆ เข้ามาทรงภายในตัวเองก็ได้ สามารถที่จะเชิญวิญญาณปู่ย่าตายาย หรือครูบาอาจารย์ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วให้เข้ามาลิง แล้วก็สนทนากับผู้ที่นั่งฟังหรือผู้ที่ควบคุมการแสดงอยู่ อย่างจะรู้ว่า คนตายแล้วไปเกิดที่ไหน ตกนรกหรือขึ้นสรรค์อย่างไรก็ได้ ผู้นั้งสามารถดูสรรค์นั้น สามารถที่จะนำชารสรรค์ชานรกรรมคุยกับเราก็ได้ อันนี้เป็นวิธีอันหนึ่งสำหรับวิธีการภาวนាបปดูนรกไปดูสรรค์ แต่มันจะจริงแน่นอนหรืออาจเกิดจากความจำก็ได้

และอีกนัยหนึ่ง เขาใช้วิธีการที่เรียกว่า ปลูกพระ จะเอาพระเครื่องของทางของขัง เป็นพระเป็นเทรียญเป็นอะไรก็ตาม มากำไว้ในมือ แล้วก็บริกรรมภานาว่า นะ มะ ทะ จนกระทั่งมีอาการสันขึ้น ในเมื่อมีอาการลันขึ้นแล้ว จะให้ไปเชิญวิญญาณที่ไหน ๆ ให้มาทรงก็ยอมเป็นได้ แต่วิญญาณที่มาทรงนั้น เท็จจริงอย่างไรก็ไม่กล้ายินยันว่าจะเป็นจริงหรือไม่ บางที่สามารถเชิญกระหึ่งวิญญาณของพระอรหันต์ พระพุทธเจ้ามาทรงก็ได้ แต่สำหรับมติของหลวงพ่อนั้น เข้าใจว่า ในเมื่อประกอบพิธีเชิญวิญญาณขึ้นมา มันก็ต้องมีวิญญาณมาทรง แต่วิญญาณที่มาทรงนั้น จะใช่บุคคลที่เราเชิญมาทรงหรือเปล่า ในเมื่อทำพิธีกรรมแล้ว ต้องมีวิญญาณมาทรงอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้มีเช่นว่าจะเป็นไปได้หมดทุกคน แม้แต่ในลำนักทรงวิญญาณทั้งหลาย ผู้ที่ชำนาญในการเชิญวิญญาณทรง เขาเก็บกันเพียง ๒ คนเท่านั้น ในเมื่อผู้ใดต้องการรู้ต้องการทราบเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องอดีต อนาคต ปัจจุบัน เขายังให้คนที่ฝึกเอาไว้นั้นแหลมมาทำการทรง

และอีกนัยหนึ่ง การทรงวิญญาณแบบพร่าง เขายังเรียกว่าใช้วิธีการสะกดจิต คือ เอาเด็กชายตั้งแต่ ๑๐ ขวบ ไม่เกิน ๑๕ ขวบ มาทำการสะกดตามแบบวิธีของเข้า ในเมื่อเขาสะกดเด็กให้หลับแล้ว เขายังสามารถที่จะใช้เด็กไปดูนรกดูสรรค์ หรือไปติดต่อกับโลกข้างหน้าได้อย่างสบาย อันนี้ก็เป็นวิธีการอีกอันหนึ่ง ซึ่งก็แล้วแต่ผู้สะกด

สามาธิที่ถูกต้อง

• ไม่เป็นไปเพื่อพอกพูนกิเลส ไม่เป็นไปเพื่ออิทธิฤทธิ์ •

เรื่องทั้งหลายที่กล่าวมานั้น มิได้เกี่ยวเนื่องด้วยการทำสามาธิภานาตามแบบที่ถูกต้องซึ่งเรียกว่า สัมมาสามาธิ และขอให้ท่านทั้งหลายพึงเข้าใจว่า การทำสามาธิตั้งแต่ขั้นปฐมภานถึงขั้นจตุตภานนั้น มันยังเป็นสามาธิสาธารณะทั่วไปแก่ทุกลัทธิศาสนา และแก่ลัทธิที่มีการปฏิบัติสามาธิโดยทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้น สามาธิของพระพุทธศาสนานั้น จึงอาศัยหลักศีลตามขั้นภูมิของแต่ละบุคคลผู้ปฏิบัติอยู่นั้น เป็นหลักตัดสินว่า สามาธิของเขากลูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ขอให้ถือคติว่า สามาธิหรือการปฏิบัติธรรมอันใด ถ้าหากมันเป็นไปเพื่อความอยากใหญ่ เป็นไปเพื่อพอกพูนกิเลส เป็นไปเพื่ออิทธิฤทธิ์ เป็นไปเพื่อการกระทำอะไรแปลก ๆ ต่าง ๆ เช่นอย่างการเป็นหมอดูด้วยสามาธิเป็นต้น พึงเข้าใจเดียวว่า มันเป็นมิจฉาสามาธิ ซึ่งออกนอกหลักพระพุทธศาสนา

สามาธิในพระพุทธศาสนา จะต้องเป็นสัมมาสามาธิ ที่ประกอบพร้อมด้วยองค์อธิยมรรค ผู้ปฏิบัติ เมื่อจิตประชุมพร้อมลงสู่องค์อธิยมรรคแล้ว จิตจะดำเนินไปเพื่อความหมดกิเลสเท่านั้น ไม่เป็นไปเพื่อความพอกพูนกิเลส ตามที่กล่าวมาแล้ว

ຖ. ອິທີພລ ວຳນາຈ

- คนเราทุกคนมีฤทธิ์ มืออิทธิพล มีอำนาจอยู่ในตัว •

คนเราทุกคนมีฤทธิ์ มืออิทธิพล มีอำนาจอยู่ในตัว เพราะเราเห็นว่าตายเกิดมาหลายชาติ ในชาติก่อน ๆ เราอาจจะเคยได้เป็นถาดเป็นหมาลัยมาแล้ว เรายังไม่ทราบได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ฤทธิ์ อิทธิพลและอำนาจที่เราเคยบำเพ็ญมาในภพก่อนชาติก่อน จิตใต้สำนึกของเราจะเป็นผู้เก็บบันทึกเอาไว้ แล้วจะติดไปกับจิตของเราทุกภพชาติไม่ว่าเราจะไปเกิดในที่ใด กพดี

เมื่อจิตใต้สำนึกตื่นขึ้นมา มันมีลักษณะอย่างไร เราจะรู้สึกว่าจิตของเรานี้มีสติรู้ตัวตลอดเวลา ความเป็นผู้มีสติรู้ตัวตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะขับไปทางไหน ในจิตของเรายังมีสติสำหรับอยู่ทุกขณะจิต เราภักดีเดิน สติกรรมมาหน้าที่ เราียน สติกรรมมาหน้าที่ เราอั่ง สติกรรมมาหน้าที่ เราอน สติกรรมมาหน้าที่ เรารับประทาน ดีม ทำ พุด คิด สติกรรมมาพร้อมอยู่ทุกขณะจิตทุกเม็ดหายใจ ในลักษณะอย่างนี้เรียกว่าจิตใต้สำนึกตื่นขึ้นมา แล้ว จิตใต้สำนึกที่ตื่นขึ้นมา มีสติล้มปชัญญา รู้ เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา จิตที่มีสติ เป็นจิตที่เป็นผู้รู้ ได้เชื่อว่าเป็นจิตพุทธะ ถ้าสติล้มปชัญญาลงมาธิเข้มแข็ง จิตก็จะเป็นผู้ตื่น คือตื่นตัวเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์และลิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตก็มีความแก้ลักษณะของหัวใจ ความยิ้มและแจ่มใสอยู่ภายในจิตตลอดเวลา จึงกล้ายเป็นจิตผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน นักประชัญญ์ท่านเรียกว่าจิตพุทธะ พุทธะที่เกิดขึ้นกับจิตของผู้ปฏิบัติ samaadhi ก็คือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มาจากคำบาลีว่า พุทธะ พุทธะ แปลว่าผู้รู้ พุทธะแปลว่าผู้ตื่น พุทธะแปลว่าผู้เบิกบาน

เมื่อเรามีผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อยู่ในจิตของเรา เป็นคุณธรรม คุณธรรมที่ทำจิตให้เป็นพุทธะ ทำจิตของเราระให้เป็นพระพุทธเจ้า แต่พวกเราฟังคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเรามาปฏิบัติตาม เราจึงได้เชื่อว่าเป็นพุทธศาสนา คือลากผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ได้ทรงไว้ซึ่งคุณธรรม คือธรรมที่ทำจิตให้เป็นพุทธะ ในเมื่อทรงไว้ซึ่งความรู้สึกเช่นนั้น ก็ได้เชื่อว่ามีคุณธรรมอยู่ในจิต ผู้ที่มีคุณธรรมอยู่ในจิต เขาย่อมจะมีความรู้สึกสำนึกผิดชอบชัด ตั้งใจที่จะละความชั่วประพฤติความดี ทำจิตให้บริสุทธิ์สะอาดอยู่เสมอ นี่คือคุณสมบัติที่จะเกิดจากการฝึกอบรม

คำทำนายของท่านเจ้าคุณอริยคุณาธาร

- ต่อไปจะได้ไปสนทนารธรรมกับในหลวง •

ตอนนั้นเดินทางจากสกลนครไปอุดรฯ พอขึ้นนั่งรถจิตมันก์ปูรุ่งแต่งไปตลอดทาง มันปูรุ่งขึ้นมา เหมือนกับว่าเราได้นั่งลงนา กับในหลวง เราตามท่านตอบ ถ้าท่านถามเราตอบลับกันไปจนกระทิ้งเมือง อุดรฯ ลงจากรถยนต์แล้วจะไปต่อรถไฟ จิตมันถึงได้หยุด พ้อไปถึงเขาสวนกวางก์ไปกราบท่านเจ้าคุณอริยะฯ ท่านก็ทักว่า “นี่..มหาต้องพิตรตัวให้ดีนะ ต่อไปจะได้ไปสนทนารธรรมกับในหลวง ในพระบรมหาราชวัง” ตอนนั้นเป็นปี พ.ศ. ๒๕๔๐

ພາສາລເຈົ້າປຸ່ງ

ເພາດາລເຈົ້າປຸ່ງ

• ເຂົ້າ! ມີໄປເພາບ້ານເຈົ້າປຸ່ງວອດວາຍໜັດ •

ຕອນນັ້ນລມ້ຍອຍຸກັບເຈົ້າຄຸນອວຍະາ ສມ້ຍພຸທອົກກຣາະ ແກ່ງໂອ ທ່ານໃຫ້ເຂົາຂອງໄປເຊັນສາລເຈົ້າປຸ່ງ ຂຶ້ວ
ສາລເຈົ້າປຸ່ງຜົ້າ

ສາເຫດຖືກຝຶກຝູນ໌(ໝາຍສົ່ງຜິ)ມາເຂົາສົງຄົນມານັ້ນສມາຮີໄປດູນຮກສວຽກນັ້ນແລະ ບອກວ່າອຍາກມາອູ່
ໄກລໍ ຖໍ ປີ ນີ້ ທ່ານກີເລຍສັ່ງໃຫ້ຄົນໄປສ່ວນຄາລໃຫ້ ທີ່ພົວສ່ວນຄາລເສົ່ວຈົ້າປຸ່ງມາອີກມາຫຼັບອກວ່າ “ໃຫ້ທ່ານຫຍາຍນີ້
(ພຣະມາຫາພູດ) ໃຫ້ເຂົາໄວ້ລັດຕິນ ຂນມປັ້ງ ທ່ານ ບຸ້ທີ່ໄປສົ່ງທຸກວັນ ບຸ້ທີ່ຈະເສວຍວັນລະຫນ້າເມື່ອນກັນກັບພຣະທີ່ຜົ້ນ
ວັນລະຄວັງ ສົ່ງວັນລະຄວັງກົງພອ” ເຮົາ (ພຣະມາຫາພູດ) ກີໄປ ທ່ານສັ່ງກີໄປ ໄປກີໄປທີ່ແຮກໄປວາງເຂົາໄວ້ ໄປວັນຫລັງ
ເຫັນແຕ່ມັນກິນ ມາກາຍຫລັງ ເອຸ! ຕ້າຍ່າງນີ້ເຮົາກິນດີກວ່າ ວັນສຸດທ້າຍມື້ສຸດທ້າຍເຮົາກີຜົ້ນຂນມປັ້ງ ໂວລັດຕິນ
ເຄີຍວ່າມາກ ດູດບຸ້ທີ່ເສົ່ວຈົ້າແລ້ວກີໄປເຂົາໃປວາງໃນໄຫຍ່ ຖໍ ມາ ເກັບເຂົາຫຼັ້າແທ່ງແຄວ ຖໍ ຮອບ ຖໍ ນັ້ນແລະມາ
ມວນເປັນບຸ້ທີ່ ວັນນັ້ນເອົານໍາມັນເບັນເຊີນໄປດ້ວຍ ຂອນໍາມັນເບັນເຊີນຈາກຮົດເຂົາ ທີ່ນີ້ລົມມັນມາທາງນີ້ເຮົາກີຈຸດບຸ້ທີ່ມວນ
ໃຫຍ່ ຖໍ ແລ້ວກີເຂົາໄປເລີຍໃວ້ທາງດ້ານລົມມັນພັດ ກະປ່ອງນໍາມັນກີເຂົາໄປວາງໄວ້ໃນສາລເຈົ້າປຸ່ງ ພອລົມມັນພັດມາ
ແຮງ ຖໍ ວຸບ ຖໍ ໄພມັນລຸກຕິດພຣີ! ສາລເຈົ້າປຸ່ງແລກເກລື້ອງທຸກຫົວໜ້າ ຕອນນັ້ນເຮົາເປັນພຣະອູ່ນີ້ແລະ ສາລນັ້ນກີ
ອູ່ໃນວັດ ກອນຈະເພັນສົວມາດີກຳບັ້ງສຸກລົກກ່ອນນະ ພອຕອນທ່ານເຈົ້າຄຸນໆ ກັບມາທ່ານຍັງໄມ້ຮູ້ ກາຍຫລັງມາ
ວັນຫລັງທ່ານຈະໃຫ້ເຂົາເຂົາໄປສົ່ງອີກ “ອູ້ຍ! ໄປສົ່ງທຳໄມ້ໜອ ທ່ານບູ້ທ່ານນີ້ພັນໄປແລ້ວ ເຈົ້າປຸ່ງທ່ານເສົ້ດຈສວຽກ
ໄປແລ້ວ ຜົນກຳມາປັນກິຈຄວາຍພຣະເພີ້ງທ່ານຕົ້ງແຕ່ເມື່ອວັນນີ້ແລ້ວ” ທ່ານກີເລຍນິ່ງອື່ງ... ພອດັນຈັງທັນເສົ້ດ ທ່ານກີ
ເດືອນໄປດູລີ “ເຂົ້າ! ມີໄປເພາບ້ານເຈົ້າປຸ່ງວອດວາຍໜັດ”

ກຕ້ມູນຕ່ອຄຽບາອາຈາຍ

• ມະວິນນິ້ນຈະໄປຮັບມາຮັກໝາທີ່ໂຄຮາຊີດີກວ່າ •

ຕອນທີ່ທ່ານເຈົ້າຄຸນອວຍຄຸນາຮາຮາທ່ານສຶກແລ້ວທ່ານອູ່ເຂົາສົວກວາງ ທ່ານໃຫ້ເຂົາເຂົ້າເຂົ້າຈົດທ່ານໄປຫາ
ເຈົ້າຍາຍອງຄໍທີ່ນີ້ ອຍາກຈະໄປຫອງຄວາມອນຸເຄຣະທໍ ແລ້ວທ່ານກີບອກວ່າເປັນເຊື້ອພຣະງາຕິພຣະວົງຄໍ ທີ່ນີ້ພົວໄປ
ເຈົ້າຍາຍອງຄົນນັ້ນທ່ານກີໄມ້ຮູ້ເຮືອງ ກົກລັບມາ ມາຫາລວງພ້ອທີ່ນີ້ ທ່ານອຍາກຈະໄປຮັກໝາທີ່ເມື່ອງອຸບລາ ລວງພ້ອ
ກີເລຍສັ່ງໄປກັບລູກຄືໝຍ່ທ່ານອກວ່າ “ໃຫ້ໄປຮົຽນ ໄປປອກໃຫ້ທ່ານຮູ້ວ່າມະວິນນິ້ນຈະໄປຮັບມາຮັກໝາທີ່ໂຄຮາຊີດີກວ່າ”
ພອເສົ່ວຈົ້າແລ້ວກີເຂົາໄປວັນທ່ານ ຕອນທີ່ຂົ້ນຮມາທ່ານເດີນໄມ້ໄວ້ ໃຫ້ຜູ້ຈັດກາຮົນການຄາຣເອເຊີຍອຸ້ມໜັ້ນຮົດ ພອເສົ່ວຈົ້າ
ແລ້ວເຮົາກີມີຜລໄມ້ພວກອຸ່ນອະໄຣໄປດ້ວຍ ໄປກີເຂົາໃຫ້ທ່ານ ທ່ານກີນັ້ນທານຂອງທ່ານມາຕລອດທາງ ເຮົາກີນັ້ນດູ ອູ້ຍ!
ສົງລັຍທ່ານຈະທິວມາກ ພອມາກີເຂົາທ່ານມາໄວ້ທີ່ກຸງນີ້ອຍ ຕອນນັ້ນຍັງໄມ້ໄດ້ເຂົ້າໂຮງພຍາບາລ ທີ່ນີ້ພົວເສົ່ວຈົ້າແລ້ວ
ພອມາຮັກໝາທີ່ຂົ້ນ ຖໍ ເຂົ້າ! ລານຫຍາຍທ່ານກີມາເຂົາໄປຫາມອຈືນ ເສົ່ວຈົ້າແລ້ວກີທຽດລົງອີກ ຕອນນີ້ເຂົາເຂົ້າໂຮງພຍາບາລ
ເຂົ້າໂຮງພຍາບາລແລ້ວເຮົາກີໄປເຢືຍມ ເຂົ້ອ! ແຊີ້ງແຮງທ່ອຍແລ້ວອຍາກຈະອົກຈາກໂຮງພຍາບາລ ເຂົາອົກກີເຂົາອົກ
ກີເລຍຂອອນຸໝາຕໍ່ທ່ານມາກີເດີນຕອນເຊົ້າ ພົບ ເຍັນ ຖໍ ທ່ານກີເດີນຮອບວັດໄດ້ ແຊີ້ງແຮງ ຈາກນັ້ນ

หลานชายคนเดิมนั้นก็เอาท่านไปหาหมอผู้ที่ต้นดาลคู่ ก็ไปกรุดลงอีก เอาเข้าโรงพยาบาลก็ล้างหมอไม่ให้ออกแล้ว

ร้องไห้ทำไม

• ท่านบอกว่า “อายท่านเจ้าคุณ” •

ครั้งสุดท้ายก็เลยตายในโรงพยาบาล ท่านป่วยเชิง ๆ จะเป็นอัมพาต ไปเยี่ยมที่เราวังให้ทุกที สามว่า “ร้องไห้ทำไม” ท่านบอกว่า “อายท่านเจ้าคุณ” เราก็ถึงคำพูดของท่านสมัยที่ท่านเอาเรามาทิ้งไว้ที่วัดบูรพาฯ ก่อนที่ท่านจะจากไป ท่านบอกว่า “ถ้าตัวเป็นคนดีเขาจะทิ้งหรือ” ไหนว่าจะฝากไว้เรียนหนังสือหนังหาที่แท้ก็ทิ้งกัน ทิ้งก็ทิ้ง เรายังตั้งใจอยากอยู่อยู่แล้ว เราก็เลยมาคิดว่าท่านคงคิดถึงคำพูดของท่านเองสมัยที่ท่านทิ้งเราไว้ที่วัดบูรพาaram

ท่านก็ให้ไว้ความรู้สึกกับการปฏิบัติเยอะแยะ ถ้าพูดถึงว่าอั้มมะธัมโมของท่านนี่จะเอียดสุขุมมาก เช่น หนังสือทิพย์อำนาจ หนังสือทิพย์อำนาจเขียนในขณะที่โครง ๆ ว่าท่านเป็นโรคประสาท ท่านไปติดในเรื่องการระลึกชาติ ท่านไปติดว่าท่านเป็นเจ้า ที่นี่ความรู้สึกดีกับปัจจุบันมันตัดกันไม่ขาด มันก็เลยสัมพันธ์เป็นอันเดียวกัน ท่านบอกว่าแม่ของท่านทุกวันนี้ไม่ใช่แม่ เขามาฝากเลี้ยงไว้เฉย ๆ เรายังลังเล พอแม่ท่านมาก็ถาม “ท่านเจ้าคุณฯ ท่านว่าไม่ใช่แม่ใช่มั้ย เขาเอามาฝากเลี้ยงไว้” แม่ท่านก็บอกว่า “ออกมายากห้องแม่นี่แหล่ะ” หลวงพ่อไม่ไปอยู่ใกล้ ๆ ท่าน เวลาท่านพูดอะไรเกี่ยวกับเรื่องอดีตที่เราไม่รู้ไม่เห็นด้วย ตอนนั้นอยู่วัดเขาสวนกวางพระชาเดียว ที่ไม่อยากอยู่นั้นก็ เพราะท่านชอบพูดเรื่องลึกซึ้งที่ชาวบ้านไม่เห็นแล้วเราก็ไม่อยากให้ท่านพูด ทิภูมิมันขัดกัน

กฎของกรรม

• ชีวิตทุกชีวิตมันขึ้นอยู่กับกฎของกรรม •

ลิงที่เป็นลิงที่ยิดมันเป็นหลักใจของชาวพุทธนั้นมันเข้าไป เพราะเกจิอาจารย์มันอยากรดัง แล้วก็ไปหาวิชาความรู้จากกันท่องเต็มบ้านเต็มเมือง ชีวิตทุกชีวิตมันขึ้นอยู่กับกฎของกรรม ลิงได้ที่พระพุทธเจ้าสอนว่าลิงนั้นมันเป็นนาปะรองค์เคยทำบาปลิงนี้ตักกรรมมาแล้ว ลิงนี้เป็นบุญพระองค์เคยทำบุญขึ้นสรวงมาแล้ว การบำเพ็ญตบะบำเพ็ญ mana ได้สำเร็จманาสามารถบำบัดด้วยแล้วไปเกิดเป็นพระพรหม ในพระมหาโลกพระองค์ก็เคยปฏิบัติตามก่อนแล้ว เรื่องบุพเพนิวาสานุสัตติญาณการระลึกชาติในหนทางได้ทำให้พระองค์รู้ลิงเหล่านี้ เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์นี้มันจึงเป็นลัจชธรรม เพราะเป็นลิงที่พระองค์ได้ลองของมาแล้วด้วยตนเอง อย่างที่ท่านมาสอนให้เราบำเพ็ญเพียรภวนาให้เราบรรลุอริยมรรคอริยผล พระองค์ก็ปฏิบัติสำเร็จมาก่อนแล้วจึงได้มาสอนเรา ไม่ใช่ลักษณะที่ว่านอนหลับแล้วตีนขึ้นมาเทศน์สอน ล้วนแต่พระองค์อาจมองจริงมาว่ากันทั้งนั้น

พระอรหันต์สมารีเสื่อมได้

พระอรหันต์สมารีเสื่อมได้

- แต่ความเป็นอรหันต์นั้นไม่เสื่อม •

สมารีที่เกิดความเสื่อมไม่ใช่แต่พระสงฆ์เท่านั้น พระอรหันต์ก็เกิดความเสื่อมได้ แต่ว่าวิถีทางจิตนี้ มันเสื่อมได้ ถ้าไม่ฝึกฝนสมารีก็เสื่อมได้ อดีต อนาคต ปัจจุบัน ถ้าไม่ฝึกฝนมันก็เสื่อมได้ แต่ความเป็น อรหันต์นั้นไม่เสื่อม คือหมวดกิเลส ศิล ทำให้หมดบ้าป หมดบ้าปที่จะสร้างขึ้นมาใหม่ จิตมั่นคง สมารี ทำให้มีสมารีแแห่งที่จะละบ้าป ทำให้เรามีความรู้สึกที่จะละบ้าป ปัญญา พิจารณาอบรู้ ให้มั่นยอมรับ สภาพความเป็นจริง เนื่องมั่นยอมรับความเป็นจริงแล้วมันก็จะวางที่จิตมั่นฐานเท่านั้น ถ้าหากว่าจะวางจนถึงระดับ พระอรหันต์แล้ว สิ่งที่จะพึงทำต่อไปไม่มีอีกแล้ว นี่คือวิถีทางของพระอรหันต์

สมารีมีขั้นเดียว

- มันจะก้าวไประดับไหนก็คือสมารีอันเดียว •

สมารีมีขั้นเดียว คือสมารี มันจะก้าวไประดับไหนก็คือสมารีอันเดียว อย่างไปนับขั้นนับตอนอะไร ขอให้มันเป็นสมารี เมื่อจิตเป็นสมารีแล้ว เราจะบ้าปได้หรือเปล่า ศิล ๕ ของเรานะริสุทธิ์หรือเปล่า เอกกันที่ ตรงนี้เป็นเครื่องตัดสิน เรื่องของสมารีได้ถึงขั้นใดตอนใด ถ้าจิตไม่บริสุทธิ์ไม่มีทาง

ในลังคมของพุทธบริษัทที่เราต้องวุ่นวายกันอยู่นี่ เพราะศีลมันไม่лемอกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระเจ้าพระสงฆ์นี่ องค์หนึ่งกินนมตอนเย็นได้ แต่อีกองค์กินไม่ได้ พ coma เจอ กันเข้าท่านก็เสียงกัน องค์หนึ่ง จับจ่ายใช้สอยด้วยมือตอนเช้าไม่ได้ แต่อีกองค์หนึ่งทำได้ มาเจอกันเข้าท่านก็เสียงกัน เพราะจะนั่น ไม่ว่าการ ปกครองบ้านเมือง ปกครองศาสนา บ้านเมืองกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นแหลก เป็นสำคัญ ทางศาสนา ศิล คือวินัยเป็นหลักสำคัญ กฎหมายก็ต้องศิลคือวินัยก็ต้องศิล คือวินัยที่เราจะปรับความประพฤติให้มีพื้นฐานเท่า เทียมกัน ถ้าเราไปยิ่งหย่อนกว่ากันแล้วก็มีการปรักปรำกัน แต่ทางกฎหมายปกครองบ้านเมือง ในเมื่อมีคดี เกิดขึ้น มันต้องมีโจทก์มีจำเลย มีหลักฐานพยาน แต่ศิลคือวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัตินี้ ตัวเองเป็น โจทก์ตัวเอง ตัวเองเป็นจำเลยตัวเอง ตัวเองเป็นหลักฐานพยานตัวเอง คือตัวเองต้องต้องพิจารณาตัวเองว่า มีความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ เพราะจะนั่น เรายปฏิบัติสมารี จิตของเราจะไปถึงสมารีขั้นใด ตอนใด กี่ขั้น กี่ชั้นก็ตาม ผลลัพธ์คือว่าเราจะความซ้ำได้ นี่มันอยู่ที่ตรงนี้ ที่นี่หลักการพิสูจน์ว่าเราจะความซ้ำได้ หรือเปล่า ถ้าสมมติว่าเรามีครอบครัว เราแอบไปหากำไรนอกบ้าน นั่นแสดงว่าเราไม่บริสุทธิ์แล้ว ดูให้ มันง่าย ๆ อย่างนี้ อย่าไปดูให้มันลึกนัก